

Marc de Bel & Ria Maes

ROBBE

Van Halewyck

1

‘Hey Smoske! Vergeet morgen de mayonaise niet uit je haar te wassen, hè.’

Kevin lachte luid. Een paar laatstejaars die naast hem bij het fietsenrek stonden, lachten mee. Elke dag hadden ze wel iets om Robbe mee te pesten. Terwijl Kevin nog iets onverstaanbaars riep, sloegen de anderen hem proestend en goedkeurend op de rug.

Robbe keek niet eens om. Hij gooide zijn rugzak over zijn schouders en sprong op zijn fiets. Hij zette de muziek die door de oortjes van zijn smartphone klonk extra hard.

‘Baby, kom op en dans. Doe mee, vanavond wordt het heet.’

Hij trapte als een bezetene om zo snel mogelijk weg te fietsen. De regen sloeg hem in het gezicht, maar dat derde hem niet.

‘Round & round wij met z’n twee, dus doe maar mee.’

Lil Kleine en Bollebof, een topnummer.

Robbe haalde alle fietsers die voor hem reden in. Niemand was in staat om zijn tempo bij te houden. Hij sloeg de Kerkstraat in, een paar honderd meter rechtdoor en dan via de Schutterslei naar het marktplein.

Het liefst zou hij blijven fietsen. Hij wilde het marktplein oversteken, de Stoopstraat uit, de dijk oprijden en net zolang doorgaan met trappen tot zijn lichaam helemaal uitgeput was. Dan zou hij zich in het natte gras laten vallen en daar uren kijken naar de boten die voorbijkwamen. Hij zou zich proberen voor te stellen waar al die mensen naartoe voeren. Lossen,

laden en weer terug. Een zalig leven leek het hem. Nergens gebonden, altijd onderweg.

Als hij kon, zou hij daar in het gras blijven liggen tot het avond werd en pas naar huis gaan als iedereen al sliep, zodat hij aan niemand hoefde uit te leggen waar hij was geweest en waarom.

'Round, round, round.'

Het allerliefst kwam hij gewoon nooit meer terug. Het land uitrijden en wegblijven van diegenen die het hem zo moeilijk maakten, dat was wat hij wilde.

Maar dat kon hij niet doen. Hij kon zijn moeder niet in de steek laten. Ze rekende op hem. Op wie anders? Zijn broer en zus waren te jong, zijn vader ongeïnteresseerd en met andere dingen bezig dan met het rechthouden van de broodjeszaak. Hij sloeg haast zonder te remmen het smalle steegje tussen apotheek De Vos en slagerij Kuypers in en kwam zo aan de achterkant van de verschillende handelszaken terecht. Aan het gebouw met de dubbele witte deur sprong hij van zijn fiets en gooide die tegen de muur. De fiets wankelde even en viel dan op de grond. Robbe deed geen moeite om hem op te rapen. Hét grote voordeel van met een oude fiets te rijden, was dat je je niet hoefde te bekommeren om een schrammetje meer of minder.

Zoals elke woensdagmiddag was het best wel druk in 't Smoske. De klanten stonden in een lange rij aan te schuiven bij de toog.

'Robbe, haal de hamburgers uit de oven!' riep zijn moeder, zodra ze hem via de achterdeur de keuken zag binnenkomen. Ze heette Liliane, maar werd door zowat iedereen Lily genoemd.

Zo ging het altijd op drukke momenten. Er was geen tijd om elkaar te begroeten of om even bij te komen van een voormiddag op school. Het was alle hens aan dek om de hongerige klanten zo snel mogelijk van hun broodjes te voorzien.

Geld om personeel mee te betalen was er al lang niet meer. Vroeger hadden ze Greta nog en Martine, nu stonden ze er alleen voor. Woensdag tussen twaalf en één en zaterdagmiddag was het redelijk druk, de rest van de week kwamen er nauwelijks nog mensen over de vloer. Ooit was het anders geweest, toen 't Smoske nog de enige broodjeszaak in de buurt was. Nu hadden de klanten de keuze: de nieuwe hippe Brooddoos, waar je gezonde wraps, quiches en dagverse soep kon krijgen, broodjes met gezond beleg zoals avocado, hummus en pijnboompitten. Of ze konden de Italiaanse toer op bij Tartinò, waar zongedroogde tomaten, rucola, pesto, mozzarella en serranoham een hip alternatief vormden voor het klassieke smoske.

‘Robbe, je schort!’ siste zijn moeder tussen haar tanden terwijl hij het broodje van mevrouw Staes in een papiertje rolde en er een elastiekje rond schoof.

Smos kaas en ham, geen worteltjes, extra augurken en flink veel tomaten, hij kende haar bestelling al lang uit het hoofd. Het liefst zou hij een flinke portie pilipili of cayennepeper door haar mayonaise mengen, zodat haar grote mond straks zo erg brandde dat ze niet langer haar giftige commentaren en roddels kon rondbazuinen. Maar de klant was koning, zeker als je een tekort aan klanten had. Een tekort aan inkomsten dwong een mens tot nederigheid. Robbe haatte dat gevoel.

‘Heb je 't al gehoord van de zoon van de bakker?’ snoof mevrouw Staes. ‘Hij schijnt een nieuwe vriendin te hebben, een zwarte! Stel je voor dat je zoon daarmee thuiskomt, dan krijg je toch de grootste schok van je leven.’

Waar stond dat flesje cayennepeper ook alweer?

Robbe beheerste zich, legde het broodje op de toonbank en liep dan, zonder de giftong aan te kijken, naar de kleine ruimte achter de zaak waar onder andere de schorten werden bewaard. Hij was die schort niet per ongeluk vergeten aan te

trekken. Hij haatte het ding. Dat de naam 't Smoske op je borst stond, daar kon hij nog mee leven, maar wie was ooit op het belachelijke idee gekomen om er ook nog een tekening van een broodje met voeten, oogjes en een mond op te laten borduren?

De eerste keer dat Kevin Beerens en de andere pestkoppen uit het laatste jaar hem in die schort hadden gezien, had dat bij hen voor de nodige hilariteit gezorgd en was hij nog meer dan anders het middelpunt van spot geworden.

'Hé, Robbe, heb jij model gestaan voor die tekening? Dat moet haast wel, want de gelijkenis is treffend. Net zo'n breedsmoelkikker als jij.'

Hij keek nog eens afkeurend naar de rode schort en trok hem dan toch maar aan. Een tekort aan inkomsten dwong een mens tot nederigheid én gehoorzaamheid.

'Robbe, steek nog eens een paar hamburgers in de oven!'

Hij liep naar de koeling, haalde er de voorgebakken hamburgers uit en schoof die vervolgens in de oven. Nog een halfuur en dan zou de drukte weer gaan liggen. De rest van de dag zou er dan nog nauwelijks iemand over de vloer komen. Robbe keek ernaar uit om straks naar huis te kunnen. Hij had geen bijzondere plannen voor vandaag, maar gewoon op zijn kamer wat chillen zou al mooi zijn. Oké, eigenlijk zou hij moeten studeren. Wiskunde vooral. Hij kon de extra inspanning, die hem mogelijk wat meer punten zou opleveren, goed gebruiken. Hij schudde het hoofd. Geen wiskunde meer vandaag. Met twee uur wiskunde deze voormiddag was het meer dan genoeg geweest.

Misschien, als het straks ophield met regenen, kon hij wel eens met Nana gaan wandelen. Nana, de altijd even vrolijke golden retriever, vond het heerlijk om los te lopen langs het water. Als de hond genoot, genoot hij ook en zo kwam hij dan toch nog op de dijk vandaag.

Plots moest hij aan Lisa denken. De eerste keer dat ze Nana in haar armen hield, was ze beginnen te huilen als een klein kind en dat terwijl ze toen toch al een jaar of acht moet zijn geweest. Ze had zo lang naar een hond verlangd. Uren had ze bij mama en papa zitten bidden en smeken. En dan was Nana er plots. Totaal onverwacht. Een verjaardagscadeautje voor hen beiden, de tweeling. Robbe was er zelf ook heel blij mee geweest, maar hij had zich stoer gehouden. Wie huilden er nu ook omdat hij een hond kreeg? Dan was je toch juist blij. Gekke Lisa. Nana kwam ongeveer een jaar voor Lisa...

‘Robbe!’

Hij schrok op uit zijn overpeinzingen.

‘Heb je me niet gehoord? Een martino en een broodje krabsla.’

‘Eh, ja, mams...’

De laatste vier klanten stonden nu voor de toonbank. Het was bijna zover. Hij kon bijna naar huis.

‘Als je je vader ziet, zeg dan dat hij hiernaartoe komt. Ik wil na sluitingstijd de koeling een beetje herschikken. Daar moet hij me bij helpen. Al die zware dozen.’

Alsof zijn vader dat zou doen. Hij zat nu vast ergens bij de een of andere bank om te proberen geld los te krijgen voor de opstart van het sterrenrestaurant waar hij al jaren van droomde of bij een vastgoedkantoor, op zoek naar het juiste pand voor die wilde droom waar hij zijn tijd aan verspilde en waarvan ze allemaal met zekerheid wisten dat hij nooit werkelijkheid zou worden. Welke bank zou hem geld lenen wetende dat de zaak die hij samen met zijn vrouw runde op sterven na dood was?

Zijn vader was trouwens al lang niet meer met zijn gedachten bij ’t Smoske en evenmin bij zijn gezin, ook daar had hij andere prioriteiten. De ene keer heette die prioriteit Renata, dan weer Sylvie. Momenteel heette zijn nieuwe vlam Corina. Of zoiets.

Iets voor halftwee sprong Robbe weer op zijn fiets. Het was opgehouden met regenen, Lil Kleine klonk nog steeds door de oortjes van zijn smartphone. Hij zong nu hardop mee. De rest van de dag hoefde hij zich in elk geval geen zorgen meer te maken over Kevin en zijn aanhang.

‘Nana! Nana, hier! Wachten!’

De retriever had een eigen willetje, altijd al gehad.

‘Nana, kom hier!’

Nana huppelde vrolijk verder. Ze sloeg het kleine weggetje tussen het huis van Robbe en dat van meneer Grootjans in.

Hoe vaak had Robbe er al niet bij zijn vader op aangedrongen om dat verbindingsweggetje af te sluiten met een hekje of een haag? Verder dan een houten plank die vaker omviel dan dat ze rechtstond, was het nooit gekomen.

‘Nana!’

Nana keek niet eens om. Het tuintje van de buurman, de oude godsdienstleraar van Robbes papa, had altijd al een bijzondere aantrekkingskracht op haar gehad. Blijkbaar vond ze het perfect onderhouden grasveldje wel iets hebben, want het was haar favoriete plekje om een flinke drol te leggen. Of wilde de hond daarmee een statement maken? Iets in de zin van: ‘Meneer Grootjans, dit vind ik van het groene biljartlaken dat u een voortuintje noemt.’

In elk geval, voor Robbe haar bij de halsband kon grijpen, was het kwaad al geschied. Midden in het nette tuintje lag alweer een kanjer van een hondendrol. Kunstig gedraaid, dat moest Robbe de drollendraaier wel nageven.

‘Lelijk schijtbeest!’

Een woeste meneer Grootjans kwam de voordeur uitgelopen. Zijn gezicht zag vuurrood en begon zelfs hier en daar een beetje blauw te kleuren. Robbe moest meteen denken

aan het natuurfilmpje dat ze onlangs in de biologielees hadden gezien. Kalkoenen bezaten ook de merkwaardige eigenschap blauw aan te lopen als ze kwaad werden. De vergelijking deed hem glimlachen.

‘En jij vindt dat grappig! Jullie doen het met opzet!’

‘Sorry, meneer Grootjans, ik veeg het zo meteen op.’

‘Jij veegt niets op! Jij zet geen voet meer in mijn tuin! Heb je dat gehoord? Geen voet! En dat rotbeest van jou ook niet of ik schiet het straks morsdood.’

‘Dat zou moord zijn, meneer Grootjans.’

‘Hou je bek!’

‘En die taal. Pas toch op. God ziet ons niet alleen, hij hoort ons ook.’

De blauwe kleur op het gezicht van de oude man breidde zich nu uit tot in zijn nek.

Robbe had Nana ondertussen bij de halsband vast en nam haar mee in de richting van hun eigen voortuin. Die zag er een stuk minder net uit dan die van de buurman. Bij hen vertoonde het grasveldje behoorlijk wat kale plekken en overwoekerde het onkruid wat ooit een klein bloemenperkje was geweest. Als Nana daar een drol draaide, zou je hem niet eens terugvinden, maar Nana prefereerde dus het groene biljartlaken van de buurman.

Robbe klikte de riem van Nana vast aan haar halsband en nam haar mee de straat op. De hond draaide zich nog een laatste keer om naar meneer Grootjans, die nog steeds allerlei verwensingen stond te roepen, en liet grommend haar tanden zien. De anders voor iedereen zo lieve Nana...

‘Wat heb je nu weer gedaan?’ klonk het opeens vlak achter hem.

Lily sprong van haar fiets. Na de middagdrukte had ze, zoals gepland, de koeling nog herschikt. Natuurlijk was zijn vader haar daar niet bij komen helpen. Ze had het ook

niet van hem verwacht, maar ergens nog altijd wel stiekem gehoopt.

‘Ik heb niets gedaan, mams. Nana daarentegen...’

Robbe wees in de richting van het voortuintje van meneer Grootjans, die nu al foeterend bezig was met het opruimen van de hondendrol.

‘Oh nee, toch niet weer, Robbe? Hoe dikwijls heb ik je al gezegd dat je Nana altijd aan de lijn moet houden. Je weet onderhand toch dat ze daar altijd gaat kakken en dat die drollen ons steevast een hoop ruzie opleveren. Ik zal dat brandje maar weer gaan blussen, zeker?’

Ze wachtte niet op een reactie van haar zoon, maar liep meteen in de richting van de boze buurman.

‘Het spijt me, meneer Grootjans. Kom, laat mij dat maar opvegen.’

‘Nee, geen sprake van! Weg!’

Hoofdschuddend liep Lily naar haar eigen voordeur.

Robbe wandelde ondertussen met Nana richting de dijk. Mankend. Zijn voet, die sinds het zware ongeval een paar jaar geleden nooit helemaal hersteld was, speelde hem weer parten. De pijn was niet ondraaglijk meer zoals in het begin, maar eerder snerkend. Vooral bij regenachtig weer zoals vandaag had hij er last van.

Hij klikte Nana los van haar halsband. De hond rende meteen de hoek om, de steile heuvel naar de dijk op en dan rechtsaf richting bos. Ze wist na al die lange wandelingen samen ondertussen feilloos haar weg te vinden. Robbe beklom de heuvel ietwat moeizamer. Het was pas toen hij boven was en ook rechtsaf wilde draaien, dat hij hen zag.

Kevin Beerens stond bij de dure scooter die hij voor zijn zestiende verjaardag van zijn ouders had gekregen. Zijn vrienden keken er bewonderend naar. Zodra ze Robbe opmerkten, kreeg hij echter alle aandacht.

‘Zo, zo, wie we daar hebben. Gezellig aan het wandelen, mankepoot? Volgens mij moet je dringend iets aan je conditie doen. Je raakt bijna die heuvel niet meer op.’

Kevin kwam dichterbij. Zo dicht dat Robbe de kleine pukeltjes op zijn kin gemakkelijk kon tellen.

‘Weet je, jongen, ik maak me zorgen om jou.’

Zijn stem klonk zeemzoeterig, duidelijk fel overdreven. Als het gesis van een gifslang net voor die toeslaat.

‘Ik bedoel: hoe raak jij ooit aan een vriendin? Die voet is nog het minste eigenlijk. Die littekens op je borst, daarover ben ik nog het meest bezorgd. Het zou allemaal opgelost kunnen zijn als je wat borsthaar kweekte, maar het ziet er ook niet naar uit dat dat zal lukken.’

Gelukkig ben ik niet zo’n mensaap zoals jij, dacht Robbe. Maar hij zei niets. Eén tegen vijf, de strijd zou alleen al in aantal ongelijk zijn.

‘Kom, Nana, we gaan.’

‘Nana, goh, wat een coole hond. Ik wist niet dat jullie dat tegenwoordig ook deden.’

‘Wat?’

Robbe vond het vreselijk dat zijn stem plots zo hoog klonk. Hij mocht niet laten merken dat hij nerveus en, ja, zelfs bang was. Dat plezier mocht hij Kevin niet gunnen.

‘Zelf honden kweken’, ging Kevin verder.

Achter hem werd monkelend gelachen. Geen van de vrienden wist waar Kevin met die uitspraak naartoe wilde, maar dat hoefde ook niet. Ze lachten nu eenmaal om alles wat hij zei of deed.

‘Ik bedoel’, Kevin wachtte even om zijn woorden kracht bij te zetten, ‘dat jullie nu zelf honden kweken om er straks hotdogs van te maken. Verser dan in ’t Smoske kan je ze nergens vinden, toch?’

Robbe negeerde het lachsalvo dat achter hem opsteeg en

liep snel door, gespannen en bang dat Beerens hem zou volgen. Maar dat gebeurde gelukkig niet. De pestkop beende terug naar zijn scooter en gunde hem verder geen blik.

‘Papa heeft mijn rapport nog niet getekend en morgen moet ik het weer afgeven’, zei Kaat, de jongere zus van Robbe. Ze stond in de keukendeur terwijl haar moeder groenten sneed voor het avondeten.

‘Natuurlijk heeft hij dat nog niet gedaan. Je vader heeft je rapport nog niet eens gezien.’

Lily liet het mes waarmee ze de tomaten fijnhakte vakkundig op en neer gaan. De punt van het scherpe mes bleef op de snijplank staan, het lemmet bewoog snel. Zo had ze het destijds op school geleerd en ze was er best trots op dat ze het nog in de vingers had. Naast Lily stond een groot glas wijn waar ze af en toe een gulzige slok van nam.

‘Weet je ook waarom hij het nog niet gezien heeft?’

Kaat haalde de schouders op. Ze was dichterbij gekomen en pikte snel een paar stukjes tomaat weg.

‘Omdat het hem geen reet kan schelen, Kaat. Niets in dit gezin kan je vader nog wat schelen.’

‘Dat is niet waar!’ schoot Kaat uit. ‘Papa heeft het gewoon te druk.’

Lily sneed nog sneller en dronk van het glas wijn, dat ondertussen alweer leeg was.

‘Je vader die het te druk heeft?’ meesmuilde ze.

Ze keek Kaat recht in de ogen.

‘Waarmee dan wel?’

Kaat wierp haar moeder een nijdige blik toe. Waarom vond ze het altijd nodig om af te geven op haar vader? Alsof het alleen zijn schuld was dat alles vierkant draaide in dit gezin. Geen wonder dat hij bijna nooit thuis was met zo’n vrouw! Het was net de schuld van haar moeder dat hij haar rapport

nog niet had getekend en zelfs niet had gezien. Het was haar schuld dat zij en pap zo weinig tijd hadden voor elkaar. Telkens wanneer haar vader thuiskwam, kreeg hij verwijten naar zijn hoofd geslingerd van een dronken vrouw die hem niet genoeg respecteerde.

Kaat wilde iets zeggen, maar de achterdeur zwaaide open en vader Ivo kwam de keuken binnen. Hij zag er opgelucht uit. Onder zijn arm zat een dikke stapel papieren. Hij glimlachte en knipoogde naar Kaat. Het gaf haar een goed gevoel. Ze wilde hem vragen om haar rapport te tekenen, maar haar moeder was haar te snel af.

‘Waar ben jij geweest?’

‘Dit zou weleens hét gesprek kunnen geweest zijn, Lily. Deze bankdirecteur was tenminste niet zo bekrompen als de rest. Hij nam alleszins de tijd om te luisteren naar mijn plannen.’

Lily stak haar mes dreigend de hoogte in.

‘Waag het niet, Ivo.’

Ze priemde met het mes in zijn richting.

‘Waag het niet om over die waanbeelden van jou te komen praten terwijl je mij in de steek laat.’ Ze schonk haar lege glas nog eens vol.

‘In de steek laat?’

‘Waar was je vanmiddag? Gingen wij niet samen de koe-ling opruimen?’

‘Dat was jouw idee. Ik heb nooit gezegd dat ik er de tijd voor had.’

‘Juist! Jij steekt je kop in het zand. Eerst sleep je me mee in je avontuur van een eigen zaak omdat we onszelf daarmee vrijheid zouden kunnen kopen. Nu dat niet blijkt te lukken en er problemen zijn, ga je lopen!’

‘Lily, onze toekomst ligt niet in ’t Smoske.’

‘Ik mag hopen van niet, want veel toekomst is daar niet

meer. Welgeteld tweeënveertig klanten hebben we deze week over de vloer gehad, Ivo. Tweeënveertig! Waarvan twee derde vanmiddag is langsgelopen. De helft van wat ik in de koe-ling vond, was oudbakken of over datum.'

'Minder inkopen.'

'Minder inkopen? Is dat je oplossing? En wat dan? Het aanbod op de menukaart halveren? We hebben zo al veel minder te bieden dan die nieuwe zaken.'

'Fuck die nieuwe zaken. Ik zeg het je toch: onze toekomst ligt elders. Als deze directeur toehapt, dan...'

'Wat dan, Ivo? Gaan we dan een nieuwe lening aan? We hebben voor 't Smoske nu al een huurachterstand van een half jaar. Nemen we nog een groter risico? Gaan we dat doen? Is het dat wat je wil?'

'Interesseert het jou wat ik wil?'

'Wat?'

Het mes kletterde op de grond.

'Durf je dat te vragen? Mijn hele leven draait om jou en de kinderen. Ik ben er altijd, Ivo. Altijd!'

'Mens, doe toch niet zo dramatisch.'

'Ik? Dramatisch?'

'Ja, jij ja. Zal ik je nog een glas wijn inschenken?'

Ze stonden nu bijna neus aan neus. Kaat was bang dat er klappen gingen vallen. Heel even leek het daar ook op, maar dan draaide Ivo zich om en liep hij met een paar grote passen de keuken uit.

'Loop maar weer weg, ja, daar ben je goed in!' riep Lily hem na.

Ze trok uit pure frustratie de snijplank met de met zoveel zorg fijngehakte tomaten van het aanrecht. De houten plank viel samen met de groenten op de donkere keukenvloer. Ze stampte nog eens woedend in de brij die zich op de vloer had gevormd en liep op haar beurt ook de keuken uit.

‘Trek jullie plan met het eten, ik heb het even gehad’, zei ze voor ze de deur met een klap achter zich dichttrok.

Het was opeens onaards stil in de keuken. Kaat plofte op een stoel en staarde moedeloos naar de smurrie op de grond en de rode vlekken die de schoenen van haar moeder op de witte vloer hadden achtergelaten.

Robbe draaide net op tijd de straat in om zijn vader via het tuinpad het huis te zien verlaten. Als hij zo snel wegliep, dan wist Robbe al wat dat betekende. Hij had geen zin om nu de confrontatie met zijn moeder aan te gaan. Ze had er, na een zoveelste ruzie en na een zoveelste fles wijn, ongetwijfeld de pest in en ze zou beginnen te zeuren over de drol in het tuintje van meneer Grootjans of over zijn schoolresultaten. Wat een geluk dat hij haar zijn rapport nog niet had laten zien.

Hij opende de voordeur zo stilletjes mogelijk, vermeed de keuken en de woonkamer en haastte zich de trap op naar zijn kamer.

In de verte huilde een hond, terwijl Robbe zijn rapport vanonder zijn matras viste. Zijn punten waren niet bepaald om trots op te zijn. Als zijn moeder dit zag, dan ging ze vast weer door het dak. Waar volgens haar achten of toch minstens zevens hoorden te staan, stonden nu overal cijfers minder dan vijf.

Natuurlijk was hij daar zelf ook niet blij mee, maar al sinds zijn kindertijd probeerde Robbe bij te benen op school. In het eerste en het tweede leerjaar had hij nog tot de besten van de klas behoord. Maar na zijn fietsongeval, dat hem net zo goed het leven had kunnen kosten, was het allemaal bergaf gegaan. Drie operaties na elkaar, narcose die hem spuugmisselijk maakte, weken vol pijn, maanden revalideren... Vader en moeder hadden nooit echt beseft wat het mentaal met

hem gedaan had. Terwijl alle anderen buiten speelden, zat hij binnen omdat hij moest herstellen en later omdat hij moest zien bij te benen op school. Zijn vrije tijd bestond niet langer uit voetballen met de jongens uit de straat of toertjes fietsen in de buurt. Zijn vrije tijd bestond uit rekenoefeningen en taallessen. En hoe hard hij ook zijn best deed, het was nooit meer helemaal goed gekomen met dat leren. Elk jaar sprong hij net met de hakken over de sloot. Elk jaar was het bang afwachten of de leerkrachten groen licht zouden geven om hem naar een volgende klas te laten gaan.

En dan zat hij op de lagere school nog in een luxepositie. Iedereen kende er iedereen. Hij was niet de jongen die soms mankte of de jongen met de littekens. Hij was Robbe, dezelfde leuke, goedlachse Robbe van voor het ongeval.

Dat liep in het middelbaar dus wel wat anders. Al op de eerste schooldag had hij gemerkt dat het helemaal fout zat. Hij miste zijn vrienden. Hij zag niet één vertrouwd gezicht in die grote school met ellenlange gangen waarin hij de eerste dagen meer dan één keer verloren liep.

Het was elke morgen huilend vertrekken en 's nachts hopen dat de tijd niet te snel voorbij zou gaan.

Van op zijn bed keek Robbe naar zijn boekenplank. De boeken die hij van zijn opa had gekregen, namen een centrale plek in. Het waren mooie boeken met een harde kaft en met prachtige illustraties binnenin.

Maar de boeken kregen niet zozeer die centrale plaats omdat ze zo mooi waren. Die kregen ze vooral omdat ze ook in het hart en in het hoofd van Robbe een heel speciale plek innamen. Alles wat met zijn opa te maken had, verdiende een speciaal plekje voor Robbe. Wat miste hij die man. De man die hem met een oeverloos geduld en het corrigeren van heel wat foute zinnen had leren schaken. De man bij wie hij als kleine jongen urenlang op de leuning van diens gemakkelijke

stoel had gezeten, luisterend naar diens boeiende verhalen. Hij en Lisa, elk aan hun kant van de stoel.

Vooraf de verhalen uit de Tweede Wereldoorlog waren Robbe bijgebleven. Die verhalen had hij keer op keer opnieuw willen horen.

‘De honger was vreselijk. Dagenlang marcheerden we door de snijdende kou. Je voeten en handen bevroren. ’s Avonds vonden we soms een schuilplaats voor de nacht in een gracht of ergens tussen de bomen, een beetje beschut tegen de wind. Zelfs dan durfde ik mijn schoenen niet uit te trekken, bang dat mijn bevroren tenen erin zouden achterblijven. Maar die knagende honger bleef het allergergste. Er was bijna geen greintje energie meer over om te blijven bewegen of jezelf te verwarmen. Ik was er echt van overtuigd dat ik die helse voettocht niet zou overleven. Ik dacht aan de kinderen die ik nooit zou hebben en aan de kleinkinderen, aan jullie dus.’

Dat zijn opa daar, in het verre Rusland, aan hem had gedacht, was voor Robbe het meest wonderbaarlijk van het hele verhaal. Zelfs al kende hij hem nog niet eens, toch was hij in zijn gedachten geweest op het moment dat hij vreesde voor zijn eigen leven.

Lisa voelde het duidelijk ook zo, want ze krompen allebei in elkaar telkens als ze dit deel van het verhaal hoorden. En toch vroegen ze elke keer opnieuw om het te herhalen en fleurden ze ook elke keer weer een beetje op bij het vervolg.

‘Het was mijn verjaardag en ik voelde dat mijn krachten alleen maar verder waren afgenomen. Ik zou het einde van de dag niet halen. Terwijl ik verder strompelde, hallucineerde ik. Ik droomde over de cakes en taarten die mijn moeder altijd voor ons bakte als we jarig waren. Als ik me goed genoeg concentreerde, dan kon ik die heerlijke zoetigheden zelfs nog proeven. De smaak was er wel, maar geen kruimeltje bereikte mijn maag. Ik voelde mijn krachten verder afnemen met elke stap over de besneeuwde vlaktes. Ik dacht aan mijn moeder, die ontroostbaar zou zijn als ze hoorde dat ik was

gesneuveld in dienst van het vaderland. Ik dacht aan mijn broers, die het misschien ook niet zouden halen, en aan mijn zussen, die zeker aan ons zouden blijven denken. Ik bad dat ik niet te veel ellende meer zou moeten doorstaan vooraleer het zover was. En dan gebeurde het plots... Er reed een legerauto voorbij. Het voertuig raakte een steen en schudde daarbij heftig heen en weer. Uit de laadbak van de legertruck viel een blikken doos. Niemand om me heen had het gezien. Mijn lotgenoten waren door de honger en de ontbering blijkbaar nog meer versuft dan ik. Met mijn laatste krachten heb ik dat blik opgeraapt en opengetrokken. Heerlijk mals en sappig vlees, samengeperst tot cornedbeef. Ik kon het zout, de suiker, de knoflook en alle andere kruiden erdoorheen smaken. Het was het lekkerste wat ik ooit in mijn leven had geproefd. Elke hap smaakte nog verrukkelijker dan de vorige. Ik probeerde zo rustig mogelijk te eten om niet ziek te worden, maar ook om van elke hap ten volle te genieten. Misschien was het wel het laatste wat ik ooit zou eten. En dan gebeurde een paar dagen later het volgende wonder. Diezelfde week nog werden we bevrijd. Ik voelde weer warmte en kreeg weer eten. Dat ene blikje, die ene steen op de weg, die hebben voor mij ongetwijfeld het verschil gemaakt tussen leven en dood.'

Natuurlijk wist Robbe niet of het echt allemaal precies was gebeurd zoals zijn opa het altijd vertelde, maar dat kon hem niet schelen. Het verhaal was zo mooi. Zijn opa was een geboren verteller. Hij wist precies wanneer hij wat langere pauzes moest laten, wanneer hij moest fluisteren en wanneer hij dan weer zijn stem moest verheffen.

Telkens als hij aan die verhalen dacht, voelde Robbe zich enerzijds blij en anderzijds intens verdrietig. Blij omdat hij zoveel mooie herinneringen had aan zijn opa, maar ook verdrietig omdat hij er niet meer was. Hij niet en Lisa niet...

Robbe schudde het hoofd en vermande zich. Hij mocht zich niet door het verdriet laten overspoelen. Hij sprong van

zijn bed, greep een pen van zijn bureau en ondertekende zijn rapport met dezelfde sierlijke letters als degene die zijn moeder gebruikte.

‘Robbe, heb jij je rapport niet gekregen?’ had ze hem eerder op de dag gevraagd. Hij had ontkennend het hoofd geschud.

Straks, als ze nog wat meer wijn had gedronken, was ze dat rapport allang weer vergeten en hij had het voor zichzelf netjes opgelost. Geen haan zou er ooit naar kraaien.